

Fundusze europejskie dla placówek oświatowych

W perspektywie lat 2021–2027, do Polski mają trafić środki z Funduszy Europejskich w wysokości 72,2 mld euro z polityki spójności oraz 3,8 mld euro środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, czyli łącznie około 76 miliardów euro. Planowane są na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne¹. Podział środków nastąpi według przybliżonej metodologii, którą zastosowano w budżecie 2014–2020, czyli ok. 60% funduszy unijnych zostanie rozdysponowanych na poziomie krajowym, a pozostałe 40% trafi do marszałków 16 województw na Programy Regionalne.

Poniższa grafika przedstawia podział programów krajowych:

Źródło: <https://nowedotacjeunijne.eu/programy-2021-2027/> [data dostępu: 8.06.2022].

¹ <https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/> [data dostępu: 8.06.2022].

W ramach polityki spójności, które uwzględniają cele, takie jak: bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa; bardziej przyjazna dla środowiska i niskoemisyjna Europa, lepiej połączona Europa; Europa o silniejszym wymiarze społecznym; Europa bliższa obywatelom oraz łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu², kraje unijne mogą korzystać z funduszy określonych z Komisją Europejską w Umowie Partnerstwa:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego**, który służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji;
- **Europejski Fundusz Społeczny+** ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI);
- **Fundusz Spójności**, który służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T);
- **Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**, dedykowany regionom przechodzącym transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Z tej puli środków skorzystają tylko wybrane województwa, tj. śląskie, dolnośląskie, małopolskie, wielkopolskie, lubelskie i łódzkie³.

W ramach wspomnianej Umowy Partnerstwa realizowane będą programy krajowe i regionalne wdrażające priorytetowe obszary wsparcia i wyznaczające działania. Obecnie wiadomo, że w nowej, rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw⁴.

Programy skierowane do szkół i placówek oświatowych realizowane będą w ramach **Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS)**, czyli następcy Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie, dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji,

² <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-ue-2021-27> [data dostępu: 7.06.2022].

³ <https://nowedotacjeunijne.eu/programy-2021-2027/> [data dostępu: 8.06.2022].

⁴ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/> [data dostępu: 8.06.2022].

integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Dodatkowo, ze względu na położenie Suwałk i okolic, warto zwrócić uwagę na program pn. **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)**. Nowy program dla makroregionu Polski Wschodniej będzie koncentrował się na czterech głównych obszarach: wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, energia i ochrona klimatu, spójna sieć transportowa i zwiększenie dostępności transportowej oraz **aktywizacja kapitału społecznego**, rozwój turystyki i usługi uzdrowiskowe. Oprócz pięciu województw dotychczas objętych wsparciem: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, z nowego programu będzie korzystał także województwo mazowieckie bez Warszawy i dziewięciu otaczających ją powiatów. W puli FEPW jest ok. 2,5 mld euro.

Niezmiennie, od 1998 roku realizowany jest program unijny pn. **Erasmus+**. W ramach tego programu można uczyć się za granicą, wziąć udział w zagranicznej mobilności zawodowej lub realizować międzynarodowe projekty w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu. Celem projektów nadal mogą być działania mające na celu podnoszenie umiejętności i kompetencji uczniów, studentów, nauczycieli, wykładowców czy wolontariuszy. Do udziału w programie są zatem uprawnione także instytucje i organizacje publiczne i prywatne, wspierające edukację formalną oraz uczenie się pozaformalne i nieformalne osób w każdym wieku. Europejski budżet programu na lata 2021–2027 wynosi 26,2 miliarda euro. Wraz z nową perspektywą finansową poszerzono założenia Erasmusa+, który w rezultacie stał się bardziej innowacyjny i inkluzywny, a także bardziej cyfrowy. Będzie miał też kluczowe znaczenie dla planowanego do 2025 roku utworzenia Europejskiego Obszaru Edukacji, dzięki któremu Unia Europejska zamierza m.in. zapewnić wszystkim młodym ludziom dostęp do edukacji i szkoleń jak najwyższej jakości, umożliwić osobom uczącym się łatwe przemieszczanie się między systemami edukacji w różnych krajach, a także dać im możliwość znalezienia pracy w całej Europie. Narodową Agencją Programu Erasmus+ i jego realizatorem w Polsce jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji⁵.

W ramach popularyzowania wiedzy na temat funduszy unijnych 2022 rok został ustanowiony Europejskim Rokiem Młodzieży! Dodatkowo, Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach zaprasza na #ErasmusDays, który ma na celu upowszechnienie rezultatów projektów realizowanych w ramach programu Erasmus+. W dniach 13–15 października 2022 roku zorganizujemy spotkania informacyjne dotyczące możliwości wsparcia szkół i placówek oświatowych, będzie można także poznać efekty projektów Erasmus+.

W Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach działa Regionalny Punkt Informacyjny Narodowej Agencji programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, zachęcam więc do konsultacji w sprawie wniosków o dofinansowanie działań projektowych.

Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach, ul. Mikołaja Reja 67B, pokój nr 13, parter
e-mail: joanna.kalejta@cen.suwalki.pl
nr tel. do kontaktów: 87 5670328 wew. 116

⁵ <https://erasmusplus.org.pl/o-programie> [data dostępu: 10.06.2022].